

Matteüs 5: 38-42

Het principe van 'oog om oog, tand om tand' was ooit door Mozes in opdracht van God ingesteld in Israël. Je kunt het nalezen in de Thora in Exodus 21 en Leviticus 24 om precies te zijn. Oog om oog is ingesteld om te voorkomen dat mensen zelf wraak gaan nemen en het kwaad zichzelf zal vermenigvuldigen. Bij wraak zie je gebeuren dat als iemand jou slaat, dat je twee klappen terug geeft. Geeft iemand jou twee klappen, dan pak jij een stok, pak jij een stok dan pak ik een mes, pak jij een mes, dan pak ik een geweer, enzovoort, enzovoort....

Zo mocht het in Israël niet gaan. Als iemand een ander kwaad doet, dan moet de strafmaat evenredig zijn aan de misdaad. Oog om oog, niet meer, niet minder.

En dat is een goed principe. In feite is ons hele rechtssysteem hierop gebaseerd. Tegenover een misdrijf moet een eerlijke straf staan. Daarom vinden wij het nog altijd onterecht als een kindermoordenaar bijvoorbeeld een lage straf krijgt en dat je voor een lichte verkeersovertreding een paar honderd euro moet betalen. Dan is er iets mis. De verhouding is weg tussen het misdrijf en de strafmaat.

Nu was dat 'oog om oog' principe in Jezus' tijd meer en meer een eigen leven gaan leiden. Men zag het als een vrijbrief om jezelf in elke situatie te wreken en ten allen tijde je recht te halen. Als iemand jou iets aandoet, pak je hem terug. En dat brengt Jezus hier ter sprake. Jezus heeft geen enkel bezwaar tegen eerlijke rechtspraak waarbij de strafmaat in goede verhouding met het begane misdrijf staat.

Maar hoe wil Hij dan dat wij als mensen in onze onderlinge omgang met elkaar omgaan? Moeten we bij elk wissewasje ons eigen recht halen?

Nee, zegt Jezus, wie bij mijn Koninkrijk hoort, gaat net zo leven als de Koning zelf op aarde leefde. En daarin maak je dan een verschil in deze wereld.

Jezus zegt in de eerste plaats dat we de boze niet moeten weerstaan. Er wordt verschillend gedacht wie de boze in dit verband is. Bedoelt Jezus de satan, de duivel? Op andere plaatsen in de bijbel krijg je toch sterk de indruk dat we juist weerstand moeten bidden aan de boze. Denk maar Jakobus 4:7: *Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u vlieden....* Of aan het bekende gedeelte uit de Efezebrief over de wapenrusting, die we moeten aantrekken om te kunnen standhouden tegen de verleidingen van de duivel (Ef. 6:11). Als Jezus zegt dat we de boze niet moeten weerstaan, heb ik de neiging te denken aan een boos mens. Gewoon, iemand die kwaad op je is. En als zo iemand jou een klap geeft, moet je

hem niet weerstaan. Ook nu weer even goed lezen. Er staat 'slaat iemand je op je rechterwang'. Nu ben ik toevallig linkshandig, maar de meeste mensen zijn dan niet. Als zij slaan, slaan zij met rechts. En die klap met rechts komt dan meestal bij de tegenstander op de linkerwang terecht. Jezus heeft het hier niet zozeer over een kaakslag, maar over een slag met de buitenkant van de hand. Op die manier gaf je met rechts een beledigende tik aan iemand op z'n rechterwang. Hier zien we dus niet zozeer dat Jezus wil dat wij onszelf zo maar in elkaar laten timmeren, maar dat we bij een belediging, het kwaad over ons heen laten komen. En dat doe je dan niet omdat je niet anders kunt, maar omdat je daarvoor kiest. Wie ervoor kiest geen wraak te nemen is heel sterk. Wie niet anders kan is slachtoffer. Jezus wil ons geen kwetsbare mensen maken. Maar Hij wil ons juist sterk maken. Mensen die niet kiezen voor wraak. Ik heb dat in de opvoeding van m'n kinderen wel eens fout gedaan. Ik had geleerd: sla maar niet terug, met als gevolg dat één van m'n kinderen in eerste instantie niet voldoende weerbaar was. Ik verwachtte een volwassen houding van haar, terwijl ze nog een kind was, met als gevolg dat m'n dochter gepest werd. Toen een vriendin van haar de pester een keer in de lurven greep was het afgelopen met pesten. Wie de kans heeft terug te slaan, maar ervoor kiest het niet doet, die is sterk. En datzelfde principe komt ook naar voren in die andere voorbeelden. Wil iemand je voor de rechter slepen en je mantel van je opeisen, geeft hem dan ook je hemd erbij. Laat zien dat de eis van de eiser bewerkt dat jij in nakie komt te staan. Ik vermoed dat Jezus dit niet letterlijk toegepast wil zien, maar dat we ook hier ervan afzien om ons recht te halen. Durf kwetsbaar te zijn. Weersta de boze niet, vertrouw op God, Hij zorgt voor je. Hij is rechter!

En dat geldt ook voor dat laatste voorbeeld. Waarschijnlijk heb je al wel eens gehoord dat een Romeins soldaat het recht had om een willekeurige voorbijganger te dwingen om maximaal een mijl met hem mee te lopen om z'n bepakking te dragen. De Joden in Jezus' tijd hadden daar een gruwelijke hekel aan. Niemand liep voor z'n plezier achter de Romeinse bezetter aan om met z'n plunjebaal te sjouwen. Dat ervoer je als een geweldige vernedering. En nu zegt Jezus, dat we, als ons dat overkomt, niet één mijl moeten meelopen, maar twee. Je doet het tegenovergestelde van wat verwacht wordt. Zodra je mijl erop zit vraag je aan meneer de Romein of je nog zo'n stuk mag lopen.

Zo gaat het in het Koninkrijk van Jezus. Je beantwoordt het kwaad niet met kwaad, maar je beantwoordt het kwaad met goed.

Sla je mij, doe het nog maar een keer.

Wil je mijn jas, hier is ook mijn hemd.

Wil je dat ik een mijl meeloop, loop er twee.

Dit principe gaat dwars in tegen hoe het in de wereld toegaat. Het gaat ook dwars in tegen ons eigen vlees, omdat wij van nature mensen van deze wereld zijn.

Maar Jezus roept ons op om het anders te doen, omdat Hij het anders deed. Ook Hij werd geslagen, maar sloeg niet terug. Hij gaf Zijn gezicht voor het speeksel van z'n tegenstanders, Hij gaf z'n rug en ving de stokslagen van z'n haters op. In een oneerlijke rechtszaak namen ze zijn kleed en zijn hemd, Hij kwam naakt te kijk te hangen aan een vervloekt kruis. Hij werd gedwongen om de hele Via Dolorosa zelf met de ruwe dwarsbalk van het kruis op zijn kapotte schouders te sjouwen. Alhoewel Simon van Cyrene ook gedwongen werd door de Romeinen een handje te helpen. Hoe kan het.....Hij is toch de Koning. Hij hoefde maar een kick te geven en hemelse legers zouden Hem bijstaan en het hele sanhedrin en alle Romeinen wegvagen. Hij deed het niet! Integendeel, Hij werd ons aller voetveeg. Hij liet zich mishandelen. De straf die ons de vrede brengt was op Hem. Zo is onze Koning. En als we bij deze Koning willen horen, die kwam om te dienen, zullen we zelf ook dienaren moeten willen zijn. Niet opkomend voor ons eigen recht, maar opkomend voor Zijn recht. Je voelt wel aan dat je alleen volgeling van Jezus kunt zijn, als de Geest van Christus in ons woont en ons van binnen verandert tot echte discipelen van deze Koning. Laten we daar maar om bidden samen.

AMEN